

The Order of Parashat Naso

The Levite census which concludes the Israel census and setup

And then the following

A.

צוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִשְׁלְחוּ מִן־הַמַּחֲנֶה כָּל־צָרוּעַ וְכָל־זָב וְכָל טָמֵא לְנֶפֶשׁ:

Instruct the Israelites to remove from camp anyone with an eruption or a discharge and anyone defiled by a corpse.

מִזְכָּר עַד־נִקְבָּה תִשְׁלְחוּ אֶל־מַחוּץ לַמַּחֲנֶה תִשְׁלְחוּם וְלֹא יִטְמְאוּ אֶת־מַחֲנֵיהֶם אֲשֶׁר אֲנִי שֹׁכֵן בְּתוֹכָם:

Remove male and female alike; put them outside the camp so that they do not defile the camp of those in whose midst I dwell.

B.

דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶזְוֹ־אִשָּׁה כִּי יַעֲשֶׂה מְכַל־חַטָּאת הָאֵדָם לְמַעַל מַעַל בִּיהוָה וְאָשָׁמָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא:

Speak to the Israelites: When a man or woman commits any wrong toward a fellow man, thus breaking faith with the LORD, and that person realizes his guilt,

וְהִתְוַדַּד וְאֶת-חַטָּאתָם אֲשֶׁר עָשָׂו וְהִשִּׁיב אֶת-אֲשָׁמוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְחִמִּישְׁתּוֹ
יֹסֵף עָלָיו וְנָתַן לְאִשֶּׁר אָשָׁם לוֹ:

he shall confess the wrong that he has done. He shall make restitution in the principal amount and add one-fifth to it, giving it to him whom he has wronged.

וְאִם-אֵין לְאִישׁ גַּאִיל לְהִשִּׁיב הָאֲשָׁם אֵלָיו הָאֲשָׁם הַמּוֹשֵׁב לִיהוּה לִכְהֵן
מִלֶּבֶד אֵיל הַכֹּפָרִים אֲשֶׁר יִכְפֹּר-בּוֹ עָלָיו:

If the man has no kinsman to whom restitution can be made, the amount repaid shall go to the LORD for the priest—in addition to the ram of expiation with which expiation is made on his behalf.

וְכָל-תְּרוּמָה לְכָל-קֹדֶשׁי בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר-יִקְרִיבוּ לִכְהֵן לוֹ יִהְיֶה:

So, too, any gift among the sacred donations that the Israelites offer shall be the priest's.

(וְאִישׁ אֶת-קֹדֶשׁוֹ לוֹ יִהְיֶה אִישׁ אֲשֶׁר-יִתֵּן לִכְהֵן לוֹ יִהְיֶה: פ)

And each shall retain his sacred donations: each priest shall keep what is given to him.

C.

דִּבֶּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ כִּי-תִשְׁטָה אִשְׁתּוֹ וּמָעַלָּה
בּוֹ מַעַל:

Speak to the Israelite people and say to them: If any man's wife has gone astray and broken faith with him

וְשָׁכַב אִישׁ אֶתֶּה שְׁכַבַּת-זָרַע וְנִעְלַם מֵעֵינַי אִישָׁה וְנִסְתָּרָה וְהִיא נִטְמָאָה
וְעַד אֵין בָּהּ וְהוּא לֹא נִתְפָּשָׂה:

in that a man has had carnal relations with her unbeknown to her husband, and she keeps secret the fact that she has defiled herself without being forced, and there is no witness against her—

וְעָבַר עָלָיו רוּחַ-קִנְיָא וְקִנְיָ אֶת-אִשְׁתּוֹ וְהוּא נִטְמָאָה אוֹ-עָבַר עָלָיו
רוּחַ-קִנְיָא וְקִנְיָ אֶת-אִשְׁתּוֹ וְהִיא לֹא נִטְמָאָה:

but a fit of jealousy comes over him and he is wrought up about the wife who has defiled herself; or if a fit of jealousy comes over one and he is wrought up about his wife although she has not defiled herself—

D.

דִּבֶּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ אוֹ-אִשָּׁה כִּי יִפְלֵא לְנִדָּר נִדָּר
נָזִיר לְהִזְיֹר לְיָהוָה:

Speak to the Israelites and say to them: If anyone, man or woman, explicitly utters a nazirite's vow, to set himself apart for the LORD,

מִיַּיִן וְשִׁכָּר יִזְיֹר חֲמֹץ יַיִן וְחֲמֹץ שִׁכָּר לֹא יִשְׁתֶּה וְכָל־מִשְׁרַת עֲנָבִים לֹא יִשְׁתֶּה וְעֲנָבִים לֶחִים וַיִּבְשָׂים לֹא יֹאכֵל:

he shall abstain from wine and any other intoxicant; he shall not drink vinegar of wine or of any other intoxicant, neither shall he drink anything in which grapes have been steeped, nor eat grapes fresh or dried.

כָּל יְמֵי נִזְרוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִגֶּפֶן הַיַּיִן מִחֲרָצִים וְעַד־זָג לֹא יֹאכֵל:

Throughout his term as nazirite, he may not eat anything that is obtained from the grapevine, even seeds or skin.

כָּל־יְמֵי נִדְרֵי נִזְרוֹ תֵּעַר לֹא־יַעֲבֹר עַל־רֹאשׁוֹ עַד־מְלֵאת הַיָּמִם אֲשֶׁר־יִזְיֹר לִיהוָה קֹדֶשׁ יִהְיֶה גְדֵל פָּרַע שְׁעַר רֹאשׁוֹ:

Throughout the term of his vow as nazirite, no razor shall touch his head; it shall remain consecrated until the completion of his term as nazirite of the LORD, the hair of his head being left to grow untrimmed.

כָּל־יְמֵי הַזִּירוֹ לִיהוָה עַל־נַפְשׁ מֵת לֹא יָבֵא:

Throughout the term that he has set apart for the LORD, he shall not go in where there is a dead person.

E.

דַּבֵּר אֶל-אַהֲרֹן וְאֶל-בָּנָיו לֵאמֹר כֹּה תְּבָרְכוּ אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמַר לָהֶם:
(o))

Speak to Aaron and his sons: Thus shall you bless the people of Israel. Say to them:

(יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ: o)

The LORD bless you and protect you!

(יֵאָר יְהוָה אֶפְנֵי אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶנֶךָ: o)

The LORD deal kindly and graciously with you!

(יִשָּׂא יְהוָה אֶפְנֵי אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם: o)

The LORD bestow His favor upon you and grant you peace!

(וַיִּשְׂמוּ אֶת-שְׁמִי עַל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲנִי אֲבָרְכֶם: פ)

Thus they shall link My name with the people of Israel, and I will bless them.

The parasha concludes with a dedication ceremony of the mishkan, a gift by each leader for 12 days.

To summarize

1. Census, setup
2. Send out the impure
3. Return stolen goods (from the convert, ger)
4. Sotah ceremony
5. Nazir
6. Birkat Cohanim
7. Dedication of the mishkan by the leaders, nesiim

Commentaries on Sending out the impure

Rashi

צו את בני ישראל וגו' – פרשה זו נאמרה ביום שהוקם המשכן, ושמונה פרשיות נאמרו בו ביום, כדאית' במסכת גיטין בפרק הניזקין (בב
COMMAND THE CHILDREN OF ISRAEL etc. – This section was spoken on the day when the Tabernacle was erected; there were eight sections spoken on that day, as is related in Treatise Gittin 60a, in the chapter beginning with the word **הניזקין. לי גיטין ס.:-).**

Rav Yosef Bechor Shor

דמאחר ששכינה ביניכם ואתם חונים סביב המשכן כמלאכים, צריכים אתם לטהר מחניכם מן הטמאים. ומיהו אין שילוחם שוים, שהרי: מצורע – משולח חוץ לשלש מחנות, דכתיב: בדד ישב מחוץ למחנה מושבו (ויקרא י"ג:מ"ו), כדמפרש בפסחים באילו דברים (בבלי פסחים ס"ז). וזב – משולח חוץ למחנה שכינה ולויה, {ו}מותר במחנה

ישראל, כדכתיב בבעל קרי: ויצא {אל} מחוץ למחנה לא יבא אל תוך המחנה (דברים כ"ג:י"א). ויצא {אל} מחוץ למחנה – ממחנה שכינה, ולא יבא אל תוך המחנה – זה מחנה לויה, וזב איתקש לבעל קרי. וטמא מת, ואפילו מת עצמו – מותר במחנה לויה, כדכתיב: ויקח משה את עצמות יוסף עמו (שמות י"ג:י"ט) במחנה לויה, ואינו משולח אלא ממחנה שכינה.

Ramban also on returning stolen goods

וישלו מן המחנה – אחר שהקים את המשכן, צוה בשלוח הטמאים מן המחנה, שיהיה המחנה קדוש וראוי שתשרה בו שכינה, והיא מצוה נוהגת מיד ולדורות. ובעבור שמנה ישראל למשפחותם לבית אבותם, והבדיל מהם ערב רב אשר בתוכם, השלים באשם הגזילות, דין הגוזל את הגר.

Shadal

עכשו שנסדר המחנה צוה על שלוח הטמאים וצוה לשלח גם הזב וטמא לנפש, בעבור קדושת המחנה, כי ה' מתהלך בקרבנו, וכשהיו יוצאים למלחמה (דברים כ"ג:י"א) היו מצווים עוד על קדושה יתרה, שאפי' רואה קרי היה יוצא, וגם לעשות צרכיהם היו יוצאים, אבל בהיותם בעריהם, המצורע לבדו היה משתלח, כמו שמפורש בו בדד ישב וגו' {ויקרא י"ג:מ"ו}, מה שלא נכתב בזב ובשאר טמאים.

Tzror Hamor

וסמך לכאן איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם ואשמה הנפש ההיא. להורות כי אחר שהזהיר על טומאת הגוף ראוי להזהיר על טומאת הנפש. כי טומאתה היא מצד החטאים והעונות. וזהו איש או

אשה כי יעשו מכל חטאת האדם. ובזה ואשמה הנפש ההיא. וכמו שטהרת הגוף הוא בטבילה. כן טהרת הנפש היא הוידוי.

Rav Shimshon R. Hirsch

אם נשווה עתה את משמעויות שלושת סוגי הטמאים האלה, נמצא שהם כנגד שלושת המחנות שמתוכם הם משתלחים. כבר ראינו (פירוש, ויקרא פרקים יג–יד) שנגעי צרעת עם הדינים הקשורים אליהם, הם אצבע אלוקים המורה על עוולה חברתית. שילוח המצורע נועד להביא לידי טהרה חברתית; ולפיכך מובן שהמצורע משתלח גם ממחנה ישראל.

זב וזבה קשורים לתחום טהרת ענייני האישות (עיין פירוש, שם פרק טו). אך הטהרה בחיי האישות היא חובתם הראשונה של כל המבקשים לרומם עצמם ברוחניות ולהתקרב אל ה'. בהשקפת היהדות, מעלה רוחנית אינה מהווה היתר לכשלונות מוסריים.

Kli Yakar

אלא ודאי אחר שסידר המשכן על מכונו והשרה שכינתו ית' בתוכם בא להזהירם שלא יסבבו סילוק השכינה ע"י ג' ראשי עבירות אלו המסבבים החורבן, ע"כ צוה לשלוח מן המחנה כל צרוע, וכל זב, וכל טמא לנפש, כי ג' אלו סימנים מובהקים על אשר בקרבם או שמץ מינות של ע"ז נזרקה בו כי על זה בא הצרעת כמ"ש בעגל (שמות ל"ב: כ"ה) וירא משה את העם כי פרוע הוא. וארז"ל (במד"ר ז' ד') שנצטרעו כמ"ש במצורע ראשו יהיה פרוע. (ויקרא י"ג: מ"ה) ועל עון זה נחרב בית ראשון ושני כי אע"פ שלא עבדו ע"ז בבית שני מ"מ היה בהם חטא שנאת חנם ולשה"ר השקול כע"ז, כמו שלמדו רז"ל (ילקוט שמעוני תהלים תרנו) מן אשר אמרו ללשונינו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו.

(תהלים י"ב:ה') שהמספר לשה"ר חשוב ככופר בעיקר, וטעם שלוח המצורע חוץ לג' מחנות לרחק שמץ ע"ז משלשתן. ואם בעון לשון הרע, צריך להיות בדד מושבו. כשם שהבדיל בין איש לחבירו ואם לא יהיה מרוחק מכל ג' מחנות לא יהיה בדד מושבו. וכל זב. כי זיבה שלו הוא אות על שהוא פרוץ בעריות וע"כ הוא בא לידי זיבה, ושלוחו חוץ למחנה שכינה הקדושה וחוץ למחנה לזיה שיש בהם ג"כ קדושה וכל מקום קדושה אינו סובל דבר ערוה לאפוקי מחנה ישראל שאין בה כל כך קדושה. וכל טמא לנפש. כי זה מורה ג"כ על רוח עושים אשר בקרבו ושאינו מקפיד להטמא בנפש אדם ע"י ש"ד הנוגע בצלם אלהים כביכול ע"כ ראוי שיתרחק ממחנה שכינה כי הוא פוגם כבוד השכינה ולפי שג' אלו גרמו החורבן וסילוק השכינה, על כן צוה לרחקם מן המחנה שלא יטמאו את מחניהם כי במקום שהמה מצויין הקב"ה מרחיק שכינתו משם כי המקום טמא טמא יקרא

Bechor Shor on several connections

אשר אני שוכן בתוכם – זה מחנה שכינה, שכל הטמאים משולחים משם. וגם צריכין לנקות עצמן מגזל ומשבועות שקר, אפילו לגזל גר שמת ואין לו גואלים צריכים להוציא הגזל מידם ולתת לכהן, כדמפרש ואזיל (במדבר ה'ח'). וגם מספק זימה כמו סוטה, ולשמור נזירות בטהרה, דמאחר שנקדשו לחנות סביב לשכינה צריכין לנקות עצמן מכל דופי ומכל ספק, כדי שיהו כמלאכים.

ויש מפרשים: לפי שנכתב בגזל הגר: למעול מעל בה' (במדבר ה'ו'), ובסוטה: ומעלה בו מעל (במדבר ה'י"ב), סמכם זה לזה. נזיר אחר סוטה – פירשו רבותינו (בבלי סוטה ב'): שהרואה סוטה בקילקולה יזיר עצמו מן היין, שהיין מביא לידי זימה, דכתיב: זנות {ו} ותירוש (יקח לב) (הושע ד'י"א).

Returning stolen goods (to a ger)

Ibn Ezra

ונסמכה פרשת איש או אשה, כי הצרעת והזוב יבואו עבור מעל.

Ramban and other connections

והזכיר: וכל תרומה לכל קדשי בני ישראל (במדבר ה'ט') – לומר שאם נתנו התרומה לכהן תהיה שלו, והגוזל אותה ממנו נדון בדין אשם גזילות. ולכך הזכירם בכאן. או שבא להשלים תורת הכהנים בתרומה, כי עדיין לא הזכירה הק' ברמז: מלאתך ודמעך לא תאחר (שמות כ"ב:כ"ח), וכן: הם יאכלו בלחמו (ויקרא כ"ב:י"א), אבל לא ביאר דין התרומה שתנתן לכהן כלל. והזכיר המעשר בסוף תורת כהנים שיהיה קדש ל"י, ועכשיו בא לצוות בתרומה ובקדשים שיהיו לכהנים במתנת הבעלים, שיתנו אותה להם לרצונם, לומר שטובת הנאה לבעלים היא ולא נזכרה מנחת הסוטה עם שאר המנחות בתורת כהנים בעבור שהיא מנחת קנאות, ואינה לכפרה, והשלים בכאן את דינה. ועוד, בעבור שיחס את העם לבית אבותם, נתן להם דת ודין לדעת הממזרים שאינם בני בעלי אמותם, כאשר יבא חשד בלב האיש על אשתו וכן השלים בקרבנות דין הנזיר, כי אחרי שהוקם המשכן ונבדלו מהם הטמאים, לקח מבחוריהם לנזירים אשר צבאו פתח אהל מועד לעמוד לפני י"י לשרתו ולברך בשמו. ועוד, כי האשה שתדור בנזירות הפך הסוטה. ולפיכך אמר בפרשה: איש או אשה כי יפליא (במדבר ו'ב'). ורבותינו אמרו עוד (בבלי סוטה ב'): למה נסמכה פרשת נזירות לפרשת סוטה, שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין. והטעם כי: זנות יין ותירוש יקח לב (הושע ד'י"א). וגידול השער הפך הבחורים

המסלולים שער ראשם להתנאות, והגידול יוליד דאגה בלב איש, ולפיכך הוא קדוש, וצריך להשתמר מן הטומאה, כי הוא ככהן המשרת לאלהיו.

Tur perush hakatzar

מכל חטאת האדם – סמך לשילוח הטמאים שע"י חטאת האדם שחטא אדם הראשון שאכל מן העץ והנחש הטעה את האשה והוציאה שם רע באדם הוכו הג' הנחש בצרעת ואשה בזיבה ואדם במות וכסדר קללתם מנאם כאן צרוע דהיינו נחש וזב דהיינו אשה וטמא לנפש דהיינו האדם שנענש במות תמות.

Sotah

Rashi

יש איש כי תשטה אשתו – מה כתי' למעלה מן העניין: ואיש את קדשיו לו יהיו, אם אתה מעכב מתנות הכהן, חייך שתצטרך לבא אצלו להביא לו את הסוטה.

IF ANY MAN'S WIFE GO ASIDE [AND ACT DECEITFULLY AGAINST HIM] – What is stated above, immediately before this section? ואיש את קדשיו לו יהיו : If you withhold the gifts due to the priest (cf. Rashi on v. 10), by your life, you will have to come to him in order to bring him your faithless wife for the ordeal by the waters (Berakhot 63a). (The translation therefore is: "A man who remains with his holy things, not giving them to the priest,

they – the man and his wife – will become subject to him [require his services])".

Rav Shimshon Rafael Hirsch

יש לאשתו בחיי האישות של המשפחה; והיא באה כנגד מצוות שילוח זב וזבה ממחנה לוייה.

Nazir

Rashi

למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה, שכל הרואה סוטה בקילקולה יזיר עצמו מן היין, שהוא מביא לידי ניאוף.

IF HE CLEARLY UTTERS (cf. Rashi on Leviticus 22:21 and Note thereon). — Why is the section dealing with the Nazarite placed in juxtaposition to the section dealing with the סוטה? To tell you that he who has once seen a סוטה in her disgrace should abstain from wine, because it may lead to adultery ([Sotah 2a](#)).

Siftei Hachomim

והרא"ם פירש שאין לו דמיון וערך עם פרשת סוטה, שזו עברה על עשרת הדברות וזה קדש עצמו במותר לו, מש"ה פריך למה נסמך אף שאין זה סדר של רש"י ז"ל:

Ibn Ezra

יש אומרים: שטעם הסמך פרשת נזיר לפרשת שוטה, שיהיה לה בן נזיר אם לא נטמאה ולפי דעתי: נסמכה בעבור נזירות האשה, שהיא הפך המועלת. כי רובי. העבירות סבתם היין, ואשה שלא תתקן שער ראשה אינה מבקשת להבעל.

Tzror Hamor

וסמך לכאן פרשת הנזיר. ואמר איש או אשה כי יפליא לנדור נדר נזיר. להורות שמצד היין והתענוגים אדם נפתה אחר הערוה והעבירה. כאומרו זנות יין ותירוש יקח לב. ואמרו אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות. ואמרו הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין. ובמה יזיר עצמו מן היין ומן העבירה. בנודרו נדר לה'. כי כשיראה יצרו גובר עליו יקפוץ בשבועה ויאמר חי ה' אם אעשה דבר כזה. כאומרם ז"ל בבוועז חי ה' שכבי עד הבקר. למי נשבע ליצרו נשבע שהיה עומד על ימינו לשטנו ואומר לו אין עון בזה כי רות פנויה היא וכבר בטלה מטומאתה. והוא לא רצה ונשבע ליוצרו כדי שלא יפתהו. והיה מתפלל ואומר יהי רצון מלפניך שלא תתנני שיחה בפני הבריות. באופן שאיש אל ידע בדברים האלה. וכן אל יודע כי באה האשה הגורן היא גורן השעורים. כי זה רמז אל בעל הסערה שהיה רוצה לפתותו. ובדבר כזה הותרו השבועות כאומרו נשבעתי ואקיימה וכן נשבע להרע. ולכן אמר בנזיר כי יפליא לנדור נדר נזיר. כי אין תיקון אחר להזיר אדם עצמו מן היין ומן התענוגים. אלא לנדור נדר ולשים על לבו בכח אל. לבלתי התגאל על כל התועבות האל:

ואמר כי יפליא. כי אחר שהאדם נמשך אחר התענוגים והבלי הזמן. פלא גמור יהיה אם יוכל להזיר עצמו מהם. אבל זה יהיה בנדר להזיר לה'. ובשביל אהבתו תהיה כוונתו. וכל מגמתו ראוי שיהיה לשבר

העומד לעומתו. כי הוא הצר הצורר תמיד האדם בערמתו. ובזה יהיה קדוש לאלהיו. נ

What do nazir and sotah have in common?

Birkat Cohanim

Ibn Ezra hakatzar

והאמת מה שהעתיקו הקדמונים, והעד: וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם (ויקרא ט':כ"ב) ביום השמיני. ונכתבה זאת הפרשה, שהשם צוה בהקמת המשכן שיברך אהרן את העם, ושם כתוב: נשיאות כפים, כי הכפים כידיים, רק ידיים כלל.

Ibn Ezra

ונסמכה פרשת ברכת כהנים לפרשת נזיר, כאשר השלים תורת נזיר שהוא קדוש, הזכיר תורת כהנים שהם קדושים והמכחישים אמרו: כי זאת הברכה היה הכהן מברך לכל מביא מנחה, (ונסמכה בעבור: אשר תשיג יד הנודר (במדבר ו':כ"א

Ramban

– כבר הזכרתי בסדר ויהי ביום השמיני (רמב"ן ויקרא ט':כ"ב) כי צוה את אהרן לשאת את ידיו אל העם ולברך אותם ביום ההוא, וכאן צוה לדורות לאהרן ולבניו, ופירש הברכה שיברכו אותם, והזכירה בהקמת המשכן, כי שם צוה יי' את הברכה חיים עד העולם. וכמו שאמרו רבותינו (בבלי סוטה ל"ז): במקדש – בשם המפורש, ובמדינה – בכנויו. במקדש היו אומרים אותה ברכה אחת, ובגבולין שלש ברכות, כי הברכה במקדש מיוחדת בשם המיוחד.

Kli Yakar

סמך הברכות לנזירות כי היין קובע ברכה לעצמו אבל לא לאחרים, ואדרבא הביא יללה וקללה לעולם למ"ד עץ הדעת גפן היה (סנהדרין ע') וכן גרם קללה לאדם וחווה, ולזרעו של נח, וללוט. ומלת כה קאי אפרשה שלמעלה לומר שהכהן המברך לא יהיה שתוי יין בעמדו לברך את ישראל כי צריך לאמר הברכות כמ"ש אמור להם. ונקרא שיכור כל שאינו יכול לדבר לפני המלך ע"כ צריכין להיות כנזירים. ובמלת כה חתם כל הברכו

Tzror on this and other connections

וסמך לכאן ברכת כהנים אחר שסדר הדגלים בד' מחנות כמי שיוצא למלחמה. כאמרו שאו את ראש מבן עשרים שנה. והזהירם בדברים הצריכים לנפשם בענין הסוטה והנזיר. וסמך מיד ברכת כהנים שהיא ברכת לוויה. להורות שההולכים אל המלחמה צריכים שמירה לוויה. בין שתהיה מלחמת הגוף או מלחמת הנפש. מלחמת הנפש. כאמרו וכי תבואו מלחמה בארצכם על הצר הצורר תמיד הוא יצר הרע. כי אויבי האיש אנשי ביתו. ולכן צריך ברכה ושמירה. וזהו יברכך ה' וישמרך מיצר הרע וכן עולה בגימטריא יאר ה' שיאר פניו אליך כנגד היצר הרע.

ישא ה' פניו אליך שירים השם פנים של זעם ממך שהוא היצר הרע. בענין שישים לך שלום ממלחמת יצר הרע. מלחמת הגוף. מן האויבים זהו יברכך ה' וישמרך מן האויבים. יאר ה' פניו אליך ויחונך בעיני כל העמים בענין שלא ילחמו עמך. ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום ממלחמת האויבים כאומרו ונתתי שלום בארץ. או יאמר יברכך ה' יאר ה' ישא ה'. לפי שהשלימות והמעלה לפעמים יושג מצד האדם עצמו לפי שהוא ראוי. ולפעמים אע"פ שלא יהיה האדם ראוי לא מצדו ולא מצד האבות. יהיה ראוי לפי שכל העם יסכימו במעלתו. כמו שתאמר כי המלך להיות מלך ראוי שיהיה ראוי מצד עצמו. כאומרו הוא ובניו מלמד שאם בנו ראוי הוא קודם לכל אדם. ולפעמים אע"פ שלא יהיה ראוי. בשביל האבות יהיה ראוי. כאומרו בשלמה רק את הממלכה לא אקרע שבט א' אתן לבנך בעבור דוד עבדי. ולפעמים יהיה ראוי בשביל הסכמת העם. כאומרו ונמליך מלך בתוכה את בן טבאל. מי שיראה טוב לנו בלי שום בחינה. וכנגד אלו הג' אמר בכאן אלו הג' ברכות: כנגד הא' שיהיה ראוי מצד עצמו. אמר יברכך ה' וישמרך מצד עצמך. וכנגד הב' שהיא מצד האבות. אמר יאר ה' פניו אליך ויחונך. וידוע כי מלת פנים בתורה היא כמו קודם. כמו ופני לא יראו שת"א ודקדמי. וידוע כי מה שהוא קודם האדם הם האבות המולידיים אותם. ואמר בכאן שיאיר השם הפנים הקודמים לך שהם האבות. כאומרו ויוציאך בפניו בפני אבות. באופן שהאבות יהיו ראויים ובזכותם יברכך ה' אע"פ שלא תהיה ראוי. וזהו ויחנך ע"ד

Modern Commentary

Amnon Bazak

נראה, שהתורה רצתה להדגיש, כי על אף שהלויים נבחרו על פי סגולתם הטבעית, עדיין מקום יש לכל איש ואישה בישראל להגיע

לרמת קדושה גבוהה. ניתן לציין כמה קווי דמיון בין הנזיר לבין הכוהנים: על הכוהנים נאמר "קדושים יהיו לא-לוהיהם" (ויקרא כ"א, ו'), ועל הנזיר - "קדוש הוא לה'" (ו', ח); בזמן עבודתו צווה הכוהן: "יין ושכר אל תשת" (ויקרא י', ט), כפי שצווה הנזיר - "מיין ושכר יזיר" (ו', ג); וכן גם הכוהן וגם הנזיר נאסרו להיטמא למתים.

But he doesn't offer the bread of G-d??

שקדושת הנזיר דומה יותר לקדושת הכוהן הגדול. בניגוד לכוהנים, שקדושתם תלויה ונובעת מעבודתם במקדש, הרי שקדושת הכוהן הגדול נובעת מעצם העובדה שהוא נמשח בשמן המשחה - "והכהן הגדול מאחיו אשר יוצק על ראשו שמן המשחה ומלא את ידו ללבוש את הבגדים... ועל כל נפשות מת לא יבוא לאביו ולאמו לא יטמא... ולא יחלל את מקדש א-לוהיו כי נזר שמן משחת א-לוהיו עליו, אני ה' " (ויקרא כ"א, י-יב)

A hairy connection

קדושתו הטבעית של הכוהן הגדול מחייבת אותו שלא לפרוע את שיער ראשו - "את ראשו לא יפרע" (ויקרא כ"א, י), הרי שהנזיר, שקדושתו (הזמנית) היא מתוך בחירה, מצטווה להיפך: "גדל פרע שער ראשו" (ו', ה). קדושתו של הכוהן הגדול אינה קשורה לשערותיו. אדרבה: ייתכן שאיסור פריעת השיער, אפילו בשעת אבילותו, נועד כדי שלא לטשטש את רישומה הסמלי של משיחתו בשמן, או את מראהו של הציץ, שהם המבטאים את סמליות קדושתו. לעומת זאת, קדושתו של הנזיר באה לידי ביטוי בנזר א-לוהיו שעל ראשו - בשערותיו,

בעוד שעל הנזיר, כאמור, מוטלת החובה לגדל את שיער ראשו, הרי שאצל הסוטה, הכוהן מצטווה לפרוע את שיערה. בעוד שאצל הנזיר - גידול השיער פרע, באופן עצמאי, מבטא את ייחודו, הרי שאצל הסוטה - פריעת ראשה על ידי הכוהן מבטאת ביזוי והשפלה. למדנו מכאן, שאצל הכוהנים הקדושה היא טבעית, ואין עליהם לפרוע את ראשם. מעמדם של בני ישראל נקבע על פי מעשיהם: אם ירצו - יוכלו להגיע לשיאי קדושה, שאותה יבטאו גם באופן חיצוני ע"י שיגדלו פרע שער ראשם; וכנגד זאת, פגימה בקדושה תביא לפריעת הראש ע"י אחרים.

Yonatan Grosman

The national side

Shemot: Shechina

Vayikra, Avoda

Bemidbar:: communal

בפרשתנו מוסיף ספר במדבר את הפרספקטיבה הלאומית הרחבה, ומביא את נדבת הנשיאים למשכן. הנשיאים, בהקשר זה, מייצגים את העם כולו וכך מדגיש הכתוב: "ויקרבו נשיאי ישראל, ראשי בית אבתם, הם נשיאי המטת, הם העמדים על הפקדים" (במדבר ז', ב). בפסוק זה ישנם שלושה תיאורים של הנשיאים (ראשי בית אבתם / נשיאי המטות / העומדים על הפקודים), ונראה כי כוונת הכתוב להדגיש את עמידתם כנציגים של כל העם, ועל כן הוא מאריך בתיפקודם הצבורי.

In this light, the birkat cohanim..

(like R. S R Hirsch)

במעגלים חברתיים שונים, עם זיקה עקיפה למשכן.

החוק הראשון - שילוח הטמאים מן המחנה עוסק בחברה כולה אשר בתוכה ה': "ולא יטמאו את מחניהם אשר אני שכן בתוכם" (ה', ג). חוק זה דורש לשמור על שלמותו הרוחנית-דתית של המחנה, ואל לו לטמא (זה שנפגש, בדרך ישירה או עקיפה, עם המוות) לגור בתוך המחנה, שהרי מקור החיים, הקב"ה, שוכן גם הוא בתוך מחנה זה.

במצווה זו, הדגש הוא על החברה כולה, אך במישור הרוחני-דתי שבה

.

החוק השני - אשם גזילות, עוסק גם הוא בעמידה החברתית של העם, אולם הפעם, אין מדובר במישור רוחני גרידא, אלא מדובר בעיוות חברתי ברובד מוסרי שנעשה בין איש לרעהו - "איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם" (ה', ו), כלומר חטאים אשר נעשים בין אדם לרעהו. אמנם, גם חוק זה קשור בהימצאות השכינה בקרב ישראל. גם כגורם שנפגע במהלך הגזילה (או השבועה שבאה בעקבותיה, על פי חז"ל) - "למעול מעל בה" (ה', ו), וגם כגורם המתקן את העוול, שהרי - "ואם אין לאיש גאל להשיב האשם אליו, האשם המושב לה', לכהן, מלבד איל הכפורים אשר יכפר בו עליו" (ו', ח). כך אם כן הציווי השני עוסק בעמידה החברתית הכללית של העם, ושוב תוך מפגש עם עולם המשכן. הפעם, בניגוד לצו הקודם, הציווי עוסק ביחסים חברתיים שבתוך הקהילה.

החוק השלישי - התהליך שעוברת אשה שנחשדת בזנות תחת בעלה ("סוטה"), נכנס לתחום שונה לחלוטין. כאן, לא העמידה החברתית מול עיננו, אלא התא המשפחתי. כאן נדרש הכתוב לטענת הבעל כי

אשתו בוגדת בו, ומאפשר לבעל לבדוק את חשדותיו. כל התהליך שצריכה האשה לעבור, מתבצע במשכן - "והביא האיש את אשתו אל הכהן... והקריב אתה הכהן והעמידה לפני ה'"(ה', טו-טז). כך אם כן, החוק השלישי, עוסק בשלמות התא המשפחתי, ביחס שבין בני זוג, ואף יחס זה נידון תוך זיקה וקשר למשכן.

החוק הרביעי והאחרון בחטיבה זו - הנזיר, עובר למעגל אישי ואנטימי. לא החברה כולה נצבת למבחן, גם לא המשפחה, אלא האדם הספציפי נידון כשלעצמו.

R. Yoel Bin Nun

Similar korbanot, nazir and miluim

הכוהנים צריכים להביא פר לחטאת ואיל לעולה (שמות כ"ט, י'-י"ח וכן ויקרא ח', י"ד-כ"א), ואילו הנזיר או הנזירה צריכים להביא כבש לעולה וכבשה לחטאת (במדבר ו', י"ג-י"ד). אולם, הפער הזה תואם לפער בין פר חטאת של "כהן משיח", לבין שעירה או כבשה לחטאת של "נפש אחת" (ויקרא ד', ג', וכן שם כ"ז, ל"ב).

The place of Sotah

הכוהנים צריכים להביא פר לחטאת ואיל לעולה (שמות כ"ט, י'-י"ח וכן ויקרא ח', י"ד-כ"א), ואילו הנזיר או הנזירה צריכים להביא כבש לעולה וכבשה לחטאת (במדבר ו', י"ג-י"ד). אולם, הפער הזה תואם לפער בין פר חטאת של "כהן משיח", לבין שעירה או כבשה לחטאת של "נפש אחת" (ויקרא ד', ג', וכן שם כ"ז, ל"ב).
צורך זה הוא, מסתבר, להציל אשה מרצח!

Rav Ezra Bick

It's like the counting

מחנה מתבסס על מפקד עם ישראל "לְמִשְׁפְּחֹתֶם לְבֵית אֲבֹתֶם".
המבנה המשפחתי הוא חלק אינטגרלי של הקמת המחנה. ניאוף קורע
את האריג ממנו עשויה החברה היהודית. יתרה מכך, אפילו חשד
לניאוף, המעורר קנאה ואי אמון, גורם לקרע, ויש לטפל בו בכדי לשמר
את המחנה.

Anti-hedonism

פרשיות אלו עוסקות בשליטה על ההדוניזם, עקרון ההנאה, והוצאתו
מחיי המחנה, במקרה אחד לאחר שהוא כבר התחיל לקרוע את
המארג החברתי, ובמקרה השני על ידי הצגת תגובת נגד (קיצונית
אמנם) המגנה על היחיד הנחשף לכוח ההדוניזם.

Rabbi Yair Kahn

The relation of the camp and the mishkan

גזל הגר מבטאת את היחס והזיקה שבין מחנה שכינה ובין מחנה
ישראל. מנקודת מבט זו משתלבת הפרשייה היטב בפתיחת ספר
במדבר, העוסקת כאמור בהקמת מחנה ישראל ובגיבושו סביב מחנה
שכינה.

Relation to ideal and real

גם בפרשת סוטה יש ביטוי דומה למעורבות הכוהן בענייני מחנה
ישראל. אך בעוד שגזל הגר בא מתחום הסכסוכים הממוניים, עוסקת
פרשת סוטה בבעיות בתחום המשפחתי. מלבד מעורבות הכוהן
ברמה האישית, יש בפרשת סוטה דבר נוסף החשוב לענייננו: הסכסוך

מוכרע במשכן גופו (ה', טז), ושם ה' נמחה אל המים - כל זאת על מנת להשיג שלום בית.

שתי הפרשות, גזל הגר וסוטה, נוגעות לגישתנו לאדם. היהדות מכירה בטבע האנושי, על חולשותיו ומגבלותיו. היא מודעת היטב לקשיי הפרנסה, העלולים להביא אדם למעשים נואשים; היא מבינה את הלחצים החברתיים והנפשיים העלולים לגרום לסכסוכים ולאלימות; והיא מכירה בתשוקות וברגשות העזים העשויים להעכיר את היחסים בין איש לאשתו. הן בתחום האזרחי הן בתחום המשפחתי האדם רגיש למתחים וללחצים שהם אינהרנטיים לקיום האנושי.

החזון הנשגב של הפיכת אומה - כל אומה שהיא - ל"גוי קדוש", עשוי אפוא להיתקל בקשיים אם הוא מתמקד באדם במצבו הטבעי